

Karin Fossum

Zwarte seconden

Literaire thriller

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Voor mijn broer Øystein

De dagen gingen zo langzaam.

Ida Joner tilde haar hand op en telde al haar vingers. Op 10 september was ze jarig. Het was nu pas de eerste. Ze had zoveel wensen. Het liefst een eigen huisdier. Iets warm en levends dat alleen van haar was. Ida had een lief gezichtje met grote, bruine ogen. Ze was tenger gebouwd en had dik, krullend haar. Ze was bijdehand en vrolijk. Ze was bijna te mooi om waar te zijn. Dat dacht haar moeder vaak, vooral als Ida naar buiten ging en ze haar om de hoek zag verdwijnen. Te mooi en te goed om waar te zijn.

Ida stapte met een zwaai van haar been op de fiets. Ze zou net weggaan op haar splinternieuwe Nakamura. Ze liet een gigantische troep achter in de kamer, waar ze op de bank met kaarten en poppetjes had liggen spelen. Haar afwezigheid zou eerst een grote leegte achterlaten.

Daarna zou er een vreemde toon door de muren naar binnen sijpelen en het huis met onrust vullen. Haar moeder hield haar hart vast. Maar ze kon het meisje niet als het eerste het beste zangvogeltje in een kooi zetten. Ze wuifde Idana en glimlachte dapper. Stortte zich op praktische bezigheden. De stofzuiger zou die nieuwe toon in de kamer overstemmen. Als ze bezweet en warm werd, of moe van het kleedjes kloppen, verdoofde dat de steek in haar borst die de kop opstak, elke keer als Ida wegging. Ze wierp een blik uit het raam. De fiets zwenkte naar links. Ida ging even naar het centrum. Alles was in orde, ze droeg haar fietshelm. Een harde schaal die beschermend om haar hoofd sloot. Je reinste levensbehoud. In haar zak had ze een portemonnee met zebra strepen met dertig kronen erin. Dat was voldoende voor het laatste nummer van het paardenblad *Wendy*. Van het resterende geld kocht ze altijd Bugg. Ze zou er ongeveer vijftien minuten over doen om naar Laila's Kiosk te rijden. Haar moeder rekende het in haar hoofd uit. Ida kon omstreeks 18.40 uur weer thuis zijn. En dan hield ze rekening met de mogelijkheid dat ze misschien iemand tegenkwam en een minuut of tien bleef staan praten. Terwijl ze wachtte, begon ze op te rui-

men. Ze pakte de kaarten en de poppetjes van de bank. Ze wist dat haar dochter haar altijd en overal kon horen. Ze had haar eigen strenge stem in het hoofd van het meisje geplant en wist dat die als een eeuwige waarschuwing door haar hoofd maalde. Daar voelde ze zich schuldig over, schuldig alsof ze haar in haar vrijheid belemmerde, maar ze durfde niet anders. Juist die stem zou Ida redden, als ze op een dag gevaar liep.

Ida was een goed opgevoed meisje dat nooit iets tegen de wil van haar moeder zou doen of een belofte zou vergeten. Maar de wandklok in Helga Joners woonkamer liep al tegen zevenen en Ida was nog steeds niet terug. Toen meldde de eerste angststeek zich. En daarna het knagende gevoel in haar buik dat haar aldoor naar het raam dreef, waar Ida nu natuurlijk ieder moment op haar gele fiets aan zou komen. Haar rode helm zou blinken in de zon. De banden zouden zacht over het grind knarsen. Misschien een rinkel met de bel: ik ben er weer! Gevolgd door een dreun tegen de buitenmuur, van het fietsstuur. Maar ze kwam niet.

Helga Joner zweefde boven alles wat bekend en veilig was. De vloer zonk weg onder haar voeten. Haar lichaam, dat anders zo zwaar

was, woog niets meer, ze zweefde als een geest door de kamers. Toen viel ze op de grond, met een doffe pijn in haar borst. Ze bleef plotseling staan en keek om zich heen. Waarom kwam dit haar zo bekend voor? Omdat ze deze situatie, jarenlang al, in haar gedachten had meegeemaakt. Omdat ze altijd al had geweten dat dit prachtige kind niet blijvend was. Ze werd bijna waanzinnig van angst, omdat ze dit had gevoeld. Het besef dat ze dingen kon voorzien, de erkenning dat ze dit vanaf het allereerste moment al had geweten, duizelde door haar hoofd. Daarom ben ik altijd zo bang, dacht Helga. Tien jaar lang ben ik elke dag bang geweest en daar had ik een goede reden voor. Nu is het zover. De nachtmerrie is er. Groot en zwart knaagt hij aan de binnenkant van mijn hart.

Om 19.15 uur rukte ze zich uit haar apathie los en zocht ze in de *Gouden Gids* het nummer van Laila's Kiosk op. Ze probeerde haar stem onder controle te krijgen. Het duurde lang voordat er werd opgenomen. Doordat ze hier nu met de telefoon in haar hand stond en daarmee haar eigen angst verraadde, wist ze nog zekerder dat Ida nu elk moment thuis kon komen. Als de uiteindelijke bevestiging van het feit dat ze gewoon een overbezorgde moederkloek was.

Maar Ida kwam niet opdagen en een vrouwens-tem antwoordde. Helga begon met een verontschuldigend lachje, omdat ze hoorde dat de vrouw die opnam volwassen was en zelf misschien ook kinderen had. Zij zou het begrijpen. Mijn dochter is op haar fiets weggegaan om een *Wendy* te kopen. Bij u in de kiosk. Daarna zou ze meteen naar huis komen, ze had er allang weer moeten zijn, maar ze is er nog niet. Dus ik bel maar even om te vragen of ze wel bij u is geweest. Zei Helga Joner.

Ze keek uit het raam om zich tegen het antwoord te beschermen.

‘Nee’, antwoordde de vrouw. ‘Er is hier geen meisje geweest, niet dat ik me kan herinneren.’

Helga zweeg. Dit antwoord kon niet kloppen. Ze moest er geweest zijn, waarom zei die vrouw zulke dingen? Ze wilde een ander antwoord horen!

‘Ze is klein en ze heeft donker haar’, ging ze koppig verder. ‘Tien jaar. Ze draagt een blauw joggingpak en een rode helm. Haar fiets is geel.’

Dat van die fiets sloeg nergens op. Die nam ze tenslotte niet mee naar binnen.

Laila Heggen, de vrouw van de kiosk, durfde bijna geen antwoord te geven. Ze hoorde de groeiende paniek en wilde het niet nog erger

maken dan het al was. Daarom nam ze in gedachten de laatste uren nog eens door. Maar hoe graag ze het ook zou willen, ze kwam geen klein meisje tegen.

‘Er komen hier natuurlijk zoveel kinderen’, zei ze. ‘De hele dag door. Maar rond deze tijd is het stil. Tussen vijf en zeven gaan de mensen eten. Daarna wordt het weer drukker, tot tien uur. Dan sluit ik.’

Meer wist ze niet te zeggen. Bovendien had ze twee hamburgers op de plaat liggen, ze begonnen al een beetje aangebrand te ruiken en de klant stond te wachten. Helga zocht naar woorden. Ze kon niet ophangen, durfde niet de lijn te verbreken die deze vrouw met Ida verbond. Want naar haar was ze onderweg geweest. Ze staarde weer naar de weg. Zo nu en dan kwam er een auto langs. De avondspits was voorbij.

‘Maar als ze nog komt’, probeerde ze, ‘zegt u dan dat ik op haar zit te wachten.’

Het bleef stil. De vrouw in de kiosk wilde graag helpen, maar wist niet hoe. Wat verschrikkelijk, dacht ze, om nee te moeten antwoorden. Terwijl die vrouw zo’n behoefte had aan een ja.

Helga Joner legde de hoorn neer. Een nieuwe tijdrekening begon. Een kruipende, onbehaaglijke verandering in het licht, in de tempera-

tuur, in het landschap voor het raam. Bomen en struiken stonden als strijdvaardige soldaten in het gelid. Plotseling zag ze dat de lucht, waar wekenlang geen druppel regen uit was gevallen, helemaal betrokken was. Wanneer was dat gebeurd? Ze voelde haar hart pijnlijk tekeer gaan, ze hoorde de wandklok mechanisch tikken. De seconden, die ze zich altijd als metalige stipjes had voorgesteld, waren nu zware, zwarte druppels die ze stuk voor stuk voelde. Ze zag haar handen, droog en gerimpeld. Niet langer de handen van een jonge vrouw. Ze had Ida pas laat gekregen en was onlangs negenenveertig geworden. Ineens sloeg de angst om in woede en pakte ze de telefoon weer op. Er was van alles te doen, Ida had vriendinnen en familie in de buurt. Helga had een zus, Ruth, en die zus had een dochter van twaalf, Ida's nichtje Marion en haar neef Tomme van achttien. Ida's vader, die niet bij hen woonde, had twee broers in het centrum, Ida's ooms, die allebei getrouwd waren en samen vier kinderen hadden. Ze waren familie. Misschien was ze bij hen. Maar dan zouden ze even gebeld hebben. Helga aarzelde. Eerst haar vriendinnen, dacht ze. Therese. Of Kjersti misschien. Ze ging ook vaak naar Richard, een twaalfjarige jongen uit de buurt die

een paard had. Haar dochters klassenlijst, met alle namen en telefoonnummers, hing met een plakbandje aan de keukenkast. Ze begon bovenaan bij Kjersti. Nee, helaas, geen Ida daar. De bezorgdheid van de andere vrouw, de ongemakkelijkheid en het medeleven, en ten slotte het onvermijdelijke einde van het gesprek – ze duikt wel weer op, je weet toch hoe kinderen zijn – zaten haar danig dwars.

‘Ja’, loog Helga. Maar ze wist het niet. Ida was nooit te laat thuis. Bij Therese werd niet opgenomen. Ze praatte met Richards vader, die vertelde dat zijn zoon in de stal was. Ze wachtte terwijl hij ging kijken. De klok aan de wand stoorde haar, dat eeuwige getik, ze hield er niet van. Richards vader kwam terug. Zijn zoon was alleen in de stal. Helga hing op en nam even een pauze. Haar ogen werden weer naar het raam getrokken, als door een krachtige magneet. Ze belde haar zus Ruth en stortte een beetje in toen ze haar stem hoorde. Ze kon niet langer overeind blijven staan, haar benen leken onder haar te bezwijken, alsof ze verlamd raakte.

‘Stap meteen in de auto’, zei Ruth. ‘Kom hierheen, dan rijden we een rondje om haar te zoeken. We vinden haar heus wel!’

‘Ja’, zei Helga. ‘Maar ze heeft geen sleutel.’